



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/134/2000

PREFERENCJE PARTYJNE WE WRZEŚNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Kampania poprzedzająca tegoroczne wybory prezydenckie jest najważniejszym wydarzeniem kształtującym obecnie nastroje polityczne w naszym kraju. Poszczególni kandydaci, poza udziałem w spotkaniach z wyborcami, prezentują swoje poglądy i podejmują dyskusje nad kwestiami najważniejszymi dla Polski. Ożywienie w publicznym dyskursie powoduje zwykle wzrost zainteresowania sprawami politycznymi, a także obecność tego typu refleksji nie tylko w życiu osób na co dzień interesujących się polityką. Z wydarzeń ostatniego miesiąca poza kwestiami wyborczymi warto odnotować uroczyste obchody dwudziestej rocznicy Porozumień Sierpniowych i powstania „Solidarności”, które mogły skłaniać do przemyśleń na temat naszej najnowszej historii. Wydarzenia te mogły także wpływać na postrzeganie i stosunek do ugrupowań politycznych działających na naszej scenie.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się we wrześniu, udział w nich wzięłoby, według własnych deklaracji, 65% ankietowanych¹, a więc nieco więcej (o 3 punkty) niż w sierpniu.

We wrześniu ogólny układ sił na naszej scenie politycznej w zasadzie nie uległ większym zmianom. Nadal największym poparciem społecznym cieszy się SLD. Partię tę chciałoby poprzeć w głosowaniu aż dwie piąte potencjalnych uczestników wyborów (40%), o dwa punkty procentowe więcej niż przed miesiącem. Na AWS, ugrupowanie zajmujące drugie miejsce w naszym rankingu, chciałaby głosować niespełna jedna piąta ankietowanych (19%), o trzy punkty procentowe więcej niż w sierpniu. W porównaniu z ostatnim miesiącem wakacji minimalnie poprawiły się także notowania UW, którą - według własnych deklaracji -

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (124) przeprowadzono w dniach 1-4 września 2000 roku na 1078-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

popiera 8% potencjalnych uczestników wyborów. Głosowanie na PSL - gdyby wybory parlamentarne odbywały się w najbliższym czasie - zapowiada 7% wyborców. Pozostałe ugrupowania mają mniej zwolenników. Na UP we wrześniu chciałoby oddać swój głos 3% respondentów zamierzających wziąć udział w wyborach. Po 2% zadeklarowanych zwolenników mają ROP oraz UPR. Jednoprocentowym poparciem cieszą się ZZR „Samoobrona”, PLD, KPEiR oraz PPS. Warto zauważyć w tym miesiącu relatywnie słabszy wynik obu partii emeryckich.

Odsetek osób, które chcą głosować, ale nie mają jeszcze sprecyzowanych preferencji politycznych, po okresie utrzymywania się na stosunkowo wysokim poziomie powrócił do niższego poziomu z maja, sprzed kryzysu gabinetowego i rozpadu koalicji AWS-UW.

POPARCIE DLA PARTII I UGRUPOWAŃ POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH

Partie i ugrupowania polityczne	1999				2000									
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI ₍₁₎	VI ₍₂₎	VII	VIII	IX
	w procentach													
SLD	33	35	31	38	35	36	37	38	41	37	34	38	38	40
AWS	17	17	20	20	16	16	16	15	14	15	15	13	16	19
UW	10	10	10	8	11	10	7	7	9	8	10	9	6	8
PSL	8	7	9	7	9	10	8	7	7	6	8	7	9	7
UP	6	5	4	4	3	5	5	6	5	4	5	5	4	3
ROP	2	3	3	2	2	1	2	3	1	2	1	2	2	2
UPR	2	1	2	1	1	1	3	1	1	0	2	1	1	2
ZZR „Samoobrona”	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
PLD	1	1	1	1	1	2	0	1	1	1	1	1	1	1
KPEiR	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	2	3	2	1
PPS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1
ChD III RP	1	2	2	2	0	2	1	1	2	1	1	1	1	0
KPEiR RP	1	1	2	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0
Inna partia	2	1	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2
Trudno powiedzieć	13	12	12	11	16	13	14	15	14	21	18	16	17	14
N	685	659	637	654	675	672	826	709	651	676	699	670	634	695

(1) 1-6 czerwca; (2) 15-20 czerwca.



Na miesiąc przed terminem wyborów prezydenckich obserwujemy charakterystyczne dla okresu pobudzenia politycznego, związanego z trwającą kampanią, zjawisko polaryzacji politycznej, czyli wzrostu popularności SLD i AWS - ugrupowań postrzeganych najbardziej antagonistycznie. We wrześniu zarówno w przypadku SLD, jak i AWS notujemy jedne z najwyższych w tym roku wskaźników poparcia. Nie zmienia to faktu, że nadal odsetek respondentów deklarujących oddanie swojego głosu na SLD jest ponad dwukrotnie większy od liczby potencjalnych uczestników wyborów chcących poprzeć AWS.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	65	19	17	1078
Płeć				
Mężczyźni	66	18	17	511
Kobiety	64	20	17	567
Wiek				
18-24 lat	57	18	24	154
25-34	58	23	19	190
35-44	64	20	16	216
45-54	70	16	14	213
55-64	77	10	12	118
65 lat i więcej	65	21	15	187
Miejsce zamieszkania				
Wieś	60	20	21	398
Miasto do 20 tys.	64	23	13	124
20-100 tys.	65	20	14	207
101-500 tys.	70	13	17	210
501 tys. i więcej mieszk.	71	20	10	140
Wykształcenie				
Podstawowe	58	22	20	310
Zasadnicze zawodowe	60	24	17	299
Średnie	70	14	16	371
Wyższe	80	11	9	97
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	80	12	8	64
Prac. umysł. niż. szczebla	79	13	8	103
Pracownicy fiz.- umysł.	63	18	19	86
Robotnicy wykwalifikowani	57	25	19	111
Robotnicy niewykwalifik.	55	17	28	41
Rolnicy	57	16	27	45
Pracujący na własny rach.	56	18	26	59
Bierni zawodowo				
Renciści	60	24	16	141
Emeryci	72	17	10	200
Uczniowie i studenci	69	19	12	71
Bezrobotni	55	15	30	107
Gospodynie domowe i inni	60	27	12	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	72	19	9	207
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	59	21	20	77
sekt. pryw. poza rolnict.	64	15	21	210
prywatnym gosp. rolnym	55	19	25	56
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	60	18	22	135
276-399	59	19	23	127
400-549	67	21	13	206
550-799	66	17	17	154
Powyżej 799 zł	77	14	9	182
Ocena własnych war. mater.				
Złe	61	17	22	368
Średnie	63	22	15	463
Dobre	74	14	13	248
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	62	15	23	59
Raz w tygodniu	67	20	14	559
1-2 razy w miesiącu	61	21	18	162
Kilka razy w roku	62	16	22	199
W ogóle nie uczestniczy	66	18	17	99
Poglądy polityczne				
Lewica	79	13	9	330
Centrum	61	23	16	281
Prawica	74	14	13	255
Trudno powiedzieć	36	28	35	212

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	KPEiR RP	PPS	PSL	PLD	ROP
Ogółem	19	0	1	0	1	7	1	2
Płeć								
Mężczyźni	19	0	0	0	1	9	0	1
Kobiety	19	0	1	1	1	5	1	3
Wiek								
18-24 lat	12	0	0	0	2	5	5	3
25-34	8	0	1	0	0	5	0	3
35-44	23	0	0	0	0	2	1	4
45-54	21	0	0	0	1	8	0	1
55-64	27	0	2	1	2	13	0	0
65 lat i więcej	20	0	2	1	0	10	0	1
Miejsce zamieszkania								
Wieś	17	0	1	0	0	16	2	1
Miasto do 20 tys.	17	0	2	1	2	5	0	1
20-100 tys.	16	0	1	0	0	1	0	2
101-500 tys.	20	0	0	0	2	2	1	3
501 tys.i więcej mieszk.	26	0	0	0	0	3	0	3
Wykształcenie								
Podstawowe	20	0	1	1	0	12	0	1
Zasadnicze zawodowe	17	0	1	0	1	8	2	4
Średnie	19	0	1	0	1	4	0	1
Wyższe	19	0	0	0	0	1	0	1
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	16	0	0	0	0	1	0	0
Prac.umysł.niż.szczebla	20	0	0	0	0	1	1	0
Pracownicy fiz.- umysł	22	0	1	0	0	6	0	6
Robotnicy wykwalifikowani	18	0	0	0	2	9	0	0
Robotnicy niewykwalifik.	12	0	0	0	0	12	0	0
Rolnicy	24	0	0	0	0	21	0	0
Pracujący na własny rach.	34	0	0	0	0	0	0	14
Bierni zawodowo								
Renciści	19	0	2	1	1	14	0	3
Emeryci	23	0	2	1	1	9	0	0
Uczniowie i studenci	3	0	0	0	4	4	8	0
Bezrobotni	11	1	0	0	0	4	1	4
Gospodynie domowe i inni	22	0	0	0	0	0	0	5
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	20	0	1	0	0	6	1	2
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	20	0	0	0	0	2	0	1
sekt. pryw. poza rolnict.	22	0	0	0	1	4	0	4
prywatnym gosp. rolnym	13	0	0	0	0	27	0	0
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	17	0	0	0	1	13	5	2
276-399	11	0	1	1	0	12	0	2
400-549	18	0	1	1	1	3	0	0
550-799	18	0	3	0	1	2	1	6
Powyżej 799 zł	27	0	0	0	0	2	1	2
Ocena własnych war. mater.								
Złe	13	0	1	1	0	11	2	2
Średnie	22	0	1	0	1	6	0	3
Dobre	21	0	0	0	0	3	0	1
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	25	2	4	2	0	7	0	2
Raz w tygodniu	23	0	1	0	1	8	1	2
1-2 razy w miesiącu	13	0	1	0	1	6	2	1
Kilka razy w roku	12	0	0	0	1	9	0	4
W ogóle nie uczestniczy	16	0	0	1	0	0	0	1
Poglądy polityczne								
Lewica	2	0	0	0	0	6	0	1
Centrum	12	0	1	0	1	9	0	3
Prawica	51	0	1	0	0	5	3	4
Trudno powiedzieć	12	0	1	0	3	8	0	1

Tabela 2 cd. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	SLD	UPR	UP	UW	ZZR "Samo- -obrona"	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	2	3	8	1	2	14	695
Płeć								
Mężczyźni	40	3	3	9	1	3	11	333
Kobiety	40	1	2	7	0	1	17	362
Wiek								
18-24 lat	41	4	6	4	1	3	15	88
25-34	42	4	4	13	0	2	18	109
35-44	37	3	2	13	0	3	11	139
45-54	40	0	1	9	2	1	13	150
55-64	35	0	1	5	1	0	12	91
65 lat i więcej	44	0	1	3	0	2	17	119
Miejsce zamieszkania								
Wieś	32	1	2	6	1	3	18	237
Miasto do 20 tys.	43	1	3	6	0	0	19	80
20-100 tys.	52	3	4	6	0	3	11	135
101-500 tys.	40	2	3	12	1	1	12	145
501 tys.i więcej mieszk.	40	0	0	14	0	1	11	98
Wykształcenie								
Podstawowe	38	0	2	3	1	1	20	180
Zasadnicze zawodowe	37	3	3	5	2	2	15	177
Średnie	47	2	1	9	0	3	11	259
Wyższe	31	2	6	29	0	0	13	78
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	29	1	4	33	0	2	14	51
Prac.umysł.niż.szczebła	57	4	2	10	0	2	3	80
Pracownicy fiz.- umysł.	40	0	4	4	0	0	16	54
Robotnicy wykwalifikowani	38	2	2	9	4	4	11	62
Robotnicy niewykwalifik.	37	0	4	4	0	0	32	22
Rolnicy	12	4	0	7	2	0	29	25
Pracujący na własny rach.	15	4	0	15	0	0	17	33
Bierni zawodowo								
Renciści	39	0	0	4	2	0	15	84
Emeryci	46	0	1	3	0	1	13	144
Uczniowie i studenci	45	1	6	11	0	2	15	49
Bezrobotni	40	5	4	7	0	6	17	58
Gospodynie domowe i inni	38	0	5	2	0	7	21	32
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	40	1	2	11	1	1	15	148
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	49	7	0	9	2	5	5	46
sekt. pryw. poza rolnict.	35	2	4	16	0	1	12	132
prywatnym gosp. rolnym	23	3	0	6	2	1	25	31
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	32	0	2	5	1	5	18	81
276-399	47	6	1	2	0	2	15	73
400-549	47	1	2	2	3	1	17	137
550-799	45	1	5	9	0	2	6	102
Powyżej 799 zł	39	2	3	15	0	1	9	139
Ocena własnych war. mater.								
Złe	41	2	2	4	1	3	16	222
Średnie	40	1	3	6	1	1	15	290
Dobre	38	3	2	17	0	2	12	183
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	17	0	0	6	0	5	30	36
Raz w tygodniu	38	2	3	5	0	2	15	371
1-2 razy w miesiącu	37	0	2	12	4	3	18	99
Kilka razy w roku	54	1	4	9	0	0	7	124
W ogóle nie uczestniczy	43	5	1	20	0	3	9	65
Poglądy polityczne								
Lewica	76	1	2	4	0	1	7	259
Centrum	31	2	3	14	0	4	17	172
Prawica	6	2	2	11	2	1	11	187
Trudno powiedzieć	20	2	5	2	2	3	41	77